

TEMA:
**Danske
kvinder
i Rom**

ALLE VEJE FØRER TIL ROM...

...siger man som regel, og måske er der noget om det? I hvert fald fortæller disse tre danske romerinder vidt forskellige og inspirerende historier om deres vej til »den evige stad«.

ADVARSEL:

Du får lyst til at ruske op i hverdagen og rejse ud!

Jeg føler mig mere som en europæer end dansker eller italiener.

Susanne Larsen bor i kvarteret Trastevere, hvor det bugner med caféer og byliv.

VINEKSPORTØR MED VIDUNDERLIG TIMING

– Det er sådan set slet ikke mig at bo det samme sted i snart 30 år, men jeg må indrømme, at jeg bor lækkert, og at det går godt. Derfor bliver jeg heller ikke opfordret til at lave noget andet. Mange synes, jeg lever et fantastisk liv. Men jeg har været heldig – det kunne ligeså godt være gået galt, fortæller 64-årige Susanne Larsen, der efterhånden har boet i Rom halvdelen af sit liv.

Susanne er oprindeligt uddannet i postvæsenet, men besluttede sig efter tre års elevtid for at hun hellere ville læse italiensk.

– Jeg var meget politisk interesseret i begyndelsen af 1970'erne, hvor der skete en masse i Italien, så derfor var det italiensk, jeg valgte. Derudover var det lidt eksotisk at læse italiensk, for vi var ikke ret mange, der gjorde det. Det skulle også vise sig at være et godt valg, for det var netop på grund af mine sprogkundskaber, at jeg fik et job på engrosgrønttorvet i København.

Jobbet var hos en italiener, der solgte italiensk frugt og grønt, og i 1988 blev Susanne tilbudt et job hos en af firmaets italienske samarbejdspartnere.

– Jeg havde stræbt efter at komme af sted, og pludselig bød muligheden sig – endda på et godt tidspunkt. Min mand, Ferdinand, er anæstesilæge og skulle i turnus. Da det var svært at få plads i Danmark, skulle han til Linköping et års tid. Vi ville altså under alle omstændigheder skulle rejse for at ses, så det gjorde ikke den store

forskel, at jeg flyttede. Jeg tog vores seksårige datter, Litta, med herved, og efter godt et år kom min mand. Det var meningen, at vi kun skulle være her i to-tre år, men da Ferdinand først havde fundet arbejde, var der ingen grund til at tage hjem, fortæller hun.

Det første par år i Rom arbejdede Susanne for det frugt- og grøntfirma, der havde fået hende derned, men senere startede hun sit eget firma. Om vinteren var der ikke så meget frugt og grønt at eksportere, så hun udvidede firmaet til også at handle med vin, og efterhånden fik vinen lov at overtage.

Atter var Susanne heldig med timingen, for i 1994-95 udførte franskmændene atomprøvesprængninger, og det ville skandinaverne, som er hendes primære eksportmarked, ikke finde sig i.

– Skandinaverne er mere miljøbevidste end vi sydeuropæere, og derfor boykottede de fransk vin. Det efterlod en åben ladeport for italiensk vin, og der var jeg heldig, siger Susanne, øjensynligt uden at lægge mærke til, at hun lige har kaldt sig selv sydeuropæer, selv om hun ellers ikke er meget for at sætte sig selv i bås.

Ikke for meget vin

– Der er store forskelle på Danmark og Italien, og jeg nyder afvekslingen. Jeg føler mig mere som en europæer end dansker eller italiener, siger Susanne, der ingen planer har om at flytte tilbage til Danmark.

Hendes daglige rutine er dog mere italiensk end dansk, og hun går således hjem og spiser frokost hver dag, men det er nok mere, fordi hendes kontor ligger i samme frodige gård. Det samme gør sig gældende om aftenen, hvor hun som regel får et glas vin eller to, men det skyldes i lige så høj grad hendes erhverv som landets kultur, mener hun.

– Det er lækkert med adgang til så meget god vin, og jeg glæder mig hver dag til at komme hjem og få et glas. Der er mange i branchen, der ender med at blive afhængige, men jeg har den fine foranstaltning, at jeg får hovedpine, hvis jeg drikker for meget vin, siger hun og tager en slurk af sin vin.

– Jeg ville dog ønske, at jeg kunne drikke alt det, jeg havde lyst til. Normalt drikker jeg ikke midt på dagen og nøjes med at nyde det om aftenen, og på den måde er vin jo sundt!

Susanne har ingen planer om at gå på pension.

– Jeg har en god tilværelse, og jeg går bare lige over gården på arbejde, så det slider ikke så meget. Jeg fortsætter med at arbejde lidt endnu, og så kan min datter, som er en del af firmaet, overtage. Jeg kan drosle ned og stå for det administrative og økonomien, og hun kan gøre det, hun synes er sjovt. Det er jo herligt.

Tina Montalbano havde et fast job i edb-branchen og var egentlig ganske godt tilfreds med sit liv. Lige indtil 2003, hvor det ændrede sig markant. Begge hendes forældre var for nyligt gået bort, et læn- gerevarende forhold sluttede, og det gik ikke så godt på arbejdet.

- Hvis man er glad for sit liv, er der ikke nogen grund til at lave det om, men der kom ligesom et opbrud i mit. Jeg er enebarn, og jeg har ingen børn, så der var ikke så meget, der bandt mig til Danmark. Enten kunne jeg begynde forfra, hvor jeg var, eller også kunne jeg rykke mit liv op ved rødderne. Jeg valgte det sidste, for hvis hele ens verden er kaos, betyder det ikke så meget at ændre en enkelt ting, forklarer Tina, der i dag er 53 år.

At det lige netop var Rom, hun valgte at flytte til, var ikke så underligt, for hun har altid haft en helt speciel tilknytning til den italienske hovedstad.

- Min far var italiener og kom fra Sorrento, som ligger syd for Napoli. Når vi kørte på ferie til Italien, plagede jeg altid om, om vi ikke nok kunne køre til Rom. Jeg aner ikke, hvor min interesse kom fra, men da jeg var ti år, fik jeg lov at komme til Rom for første gang. Min far arrangerede, at jeg fulgtes med en af hans bekendte, der var rejseleder, og jeg kan huske, at jeg blev hægtet på en italiensk gruppe, og at jeg var fuldstændig forgabt i byen.

Jeg greb chancen

- Jeg rejste tilbage til byen flere gange, og af en eller anden grund har jeg altid følt mig hjemme her. Jeg ved ikke hvorfor, men hvis man troede på et tidligere liv, kunne man fristes til at tro, at jeg havde boet her før - men det ved jeg nu ikke, om jeg gør, siger hun.

Da Tina endelig besluttede sig for at søge mod Italien, undersøgte hun først, hvad mulighederne var inden for sit fag, men både løn og arbejdsvilkår var dårligere end i Danmark. I stedet prøvede hun noget helt andet.

- Jeg sendte en ansøgning til et rejsebureau og spurgte, om de kunne bruge en rejseleder. Jeg var benhård og skrev, at hvis de ikke kunne sende mig til Rom, så skulle de ikke bruge tid på mig. Jeg er lidt en fatalist, og jeg tror på, at skæbnen hjælper lidt på vej.

Og skæbnen var på Tinas side. Til at begynde med tog hun til Rom over sommeren for at arbejde som rejseleder, og da hun godt kunne lide det, valgte hun at sige både job og lejlighed op hjemme i Danmark.

Tina Montalbano ser Colosseum mange gange om året, men hun forsøger at gøre det interessant hver gang.

ET NYT LIV SOM 40-ÅRIG

- Jeg besluttede mig for, at jeg altid kunne komme hjem igen, hvis det gik galt. Jeg ville hellere tage chancen end at fortryde, at jeg ikke prøvede, når jeg bliver en ældre dame.

En meget svær eksamen

Efter et år begyndte Tina, ved siden af sit arbejde som rejseleder, at tage den lokalguide-eksamen, der giver tilladelse til at være turistguide i byen.

- Det var meget hårdt og meget svært, for det kræver, at man kan rigtig meget italiensk. Man bliver eksamineret i kunsthistorie, arkæologi, turistlov-

givning og geografi, både mundtligt og skriftligt, så det var en stor hjælp, at jeg er vokset op som tosproget.

Det kom til at tage seks år, før hun kunne kalde sig en af de få danske certificerede guider i Rom, og i mellemtiden var hun blevet langt klogere på den romerske historie og arkitektur.

– Jeg har altid været betaget af Roms historie, så det er det bedste at bo og arbejde midt i den, fortæller hun begejstret.

Savner ikke Danmark

Det var forholdsvist nemt for Tina at finde både job og arbejde i Rom, men én ting var sværere end forventet:

– Det tog længere tid at få bekendtskaber, end jeg troede. Men efterhånden mødte jeg lidt gennem arbejdet, for de andre guider bliver jo ligesom kolleger, man møder hver dag, fortæller hun.

– Jeg har dog ikke villet miste de venskaber, jeg havde i Danmark, og der har internettet hjulpet. Heldigvis er mine venner også gode til at komme på forlænget weekend hernede. Når spørgsmålet går på, hvor længe hun bliver i Rom, er svaret uklart.

– Jeg har ikke besluttet, om jeg vil blive gammel i Rom. Lige nu vil jeg blive, men det er en beslutning, der ligger i fremtiden. Modsat forventningen er tiden gået, mens jeg har været her, og der er sket meget i edb-branchen. Derfor står de nok ikke i kø for at ansætte mig, og jeg ville have svært ved at finde et job i Danmark. Det her job kan man blive ved med, så længe helbred og ben-tøj holder.

”

Det tog længere tid at få bekendtskaber, end jeg troede. Det tog faktisk rigtig lang tid.

Tina Montalbano opgav sit faste job i Danmark for at blive turistguide.

PAS PÅ DIT HJERTE

Hvordan går det med hjertet?

Dit hjerte kan aldrig tage en pause. Det skal holde dig i gang hvert minut hele livet. Intet under at flere og flere tager Red Oil hver dag.

Red Oil™ er en rig kilde til de omega 3 fedt-syrer, der bidrager til en normal hjertefunktion. Red Oil kapslerne er en skandinavisk opfindelse. Som en forbedring i forhold til fiskeolie er Red Oil udvundet fra krill, der har den fordel, at de gode omega-3-fedtsyrer kommer ind i blodet som letoptagelige fosfolipider.

Tag én eller to kapsler hver morgen.

HER KØBER DU RED OIL

Red Oil kan købes i Matas, Helsam, Helsemin og andre helsekostbutikker eller køb det online på www.newnordic.dk. Har du spørgsmål, så ring til New Nordic på 46 33 76 00.

Red Oil er rig på omega-3-fedtsyrerne EPA og DHA, der bidrager til en normal hjertefunktion ved et dagligt indtag på i alt 250 mg.

PASTA, PAVER OG POLITIK

Tv-vært og korrespondent Eva Ravnbøl tog i første omgang til Rom sammen med en veninde efter gymnasiet. De to blonde piger fik lynhurtigt arbejde som statister i den italienske filmby, og hvad der kun skulle have været et år, blev pludselig til to.

- Arbejdet var tidskrævende, og vi tog ofte den første metro ud og den sidste hjem, men vi levede »la dolce vita«. Vi nåede aldrig at handle til at lave mad, for vi spiste ude hele tiden. Efter to år ringede vores forældre og sagde, at nu skulle vi komme hjem og tage en uddannelse, så det gjorde vi. Jeg tog min italienske kæreste med til Danmark og læste italiensk og engelsk på CBS, og dagen efter, jeg afsluttede min bachelor, tog vi tilbage til Rom.

- Ikke længe efter havde jeg min venindes onkel til bords til en fest, og han var fotograf på TV 2. Han spurgte, om jeg var interesseret i at være med til at lave nogle italienske madprogrammer, og sådan endte jeg med at blive vært på »Pasta Plus«, selv om jeg ikke havde den store erfaring med mad, fortæller Eva, der i dag er 50 år.

- Udsendelserne vakte min interesse for mad, og jeg blev klogere på det italienske køkken. Det førte til, at jeg begyndte at skrive om mad for blade og aviser, og jeg begyndte at holde oplæg om mad og om at bo her.

Uforudsigelig hverdag

Eva har en dansk veninde, Lisbeth Davidsen, der både var korrespondent for TV 2 og Politiken, da Pave Johannes Paul 2. døde i 2005. Lisbeth fik pludselig for travlt, og Eva trådte til som »fixer« og hjalp til med interviews og oversættelse.

- Da TV 2 News startede i 2006, rejste Lisbeth hjem, og jeg overtog delvist og gradvist hendes butik for TV 2. Jeg blev koblet til deres korrespondenter og begyndte selv at ringe og rapportere til TV 2 News.

I dag er Eva, foruden sit virke som mad- og rejsekskribent, freelancekorrespondent for TV 2 Nyhederne og TV 2 News, og ligeegyldigt hvor der sker noget i Italien, er hun altid klar til at tage af sted.

- Jeg kan ikke planlægge så meget, for når der er breaking news, er

det intensivt, og så kan jeg godt både skulle på kl. 6 og kl. 23. Det er et meget uforudsigeligt arbejde, men det er jo også vildt spændende.

Det sidste par år er det især Berlusconi, Paven og flygtningekrisen, der har fyldt hendes arbejdsliv, og især det sidste har tydeligvis gjort stort indtryk på hende.

Hun finder sin computer frem og viser to reportager, hun har været med til at lave. De er optaget på Lampedusa og Sicilien og viser flygtninge, der kommer i land ved den italienske kyst. Det ene indslag vandt Tvprisen for bedste nyhedshistorie i sommer, og det vækker tydeligt minder for Eva at gense det.

- Det var meget intensivt at være midt i, og det er svært at forklare, når man kommer hjem, for det er så stor en kontrast. Jeg husker især, da der druknede 800 i Middelhavet på én gang. Fra onsdag til lørdag havde jeg dækket en kæntring med 400 druknede, hvor jeg var på flere gange om dagen hjemme fra min stue.

Jeg tror, jeg bliver her

Eva deler sit italienske liv med sine to børn, Sofia på 17 år og Camillo på 20. Deres far er italiensk vinhandler, men de har boet hos Eva hele deres liv. Da de var yngre, betød det, at en au pair og Evas mor trådte til, når Eva skulle på opgave i andre dele af støvlelandet.

Børnene har boet i Italien hele deres liv og taler både dansk og italiensk.

- Mine børn taler dansk, så man slet ikke kan høre, at de aldrig har boet i Danmark, og det er jeg meget stolt af. Når vi sms'er til hinanden, er det dog på italiensk, for den danske stavning er meget svær og ulogisk for dem.

Om hun bliver i Italien resten af sit liv, ved hun ikke.

- Da jeg forleden fløj herved fra Danmark, mødte jeg en kvinde, som har boet her længere end mig. Hun har både et sted her og et på Frederiksberg, og hun fik mig til at tænke over, om jeg skal blive her. Nogle af mine bedste venner er stadig dem, jeg har i Danmark, og jeg holder mig opdateret og følger med, så jeg ville ikke have problemer med at falde til, men der er meget, jeg ville savne. Jeg tror, jeg bliver boende her – med mindre mine børn slår sig ned i Danmark. ■

Jeg tror, jeg bliver boende her – med mindre mine børn slår sig ned i Danmark

Når Eva Ravnbøl er direkte på i TV 2 Nyhederne, er det som regel fra dette studie med Peterskirken i baggrunden.